

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 77/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Chovanec s. r. o., Vojtecha Tvrdeho 17, Žilina, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Milan Chovanec, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 124/2021 z 27. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru rozhodnutím dovolacieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté rozhodnutie navrhuje zrušiť, vrátiť dovolaciemu súdu na ďalšie konanie a žiada priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutých rozhodnutí vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Sťažovateľ vystupoval ako žalobca v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 15 C 85/2014, ktorého predmetom bola žaloba o zaplatenie 5 556,42 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím žalovaného. Okresný súd v označenej veci rozhodol rozsudkom č. k. 15 C 85/2014-265 z 22. januára 2018 tak, že žalobu zamietol. Vykonaním dokazovania dospel k záveru, že sťažovateľ bol na základe dôvodného podozrenia obvinený z trestného činu (zneužívanie právomoci verejného

činiteľa). V trestnej veci sťažovateľa došlo k zastaveniu trestného stíhania uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 6 T 138/2005 z 29. júla 2013 z dôvodu, že trestné stíhanie je premlčané. K premlčaniu trestného stíhania došlo po podaní obžaloby 27. augusta 2010, teda až počas súdneho konania. Z označeného uznesenia Okresného súdu Prešov nebolo možné odvodiť nezákonnosť obvinenia, keďže uznesenie o zastavení trestného stíhania dôvodnosť obvinenia v žiadnom prípade nespochybňuje a trestné stíhanie bolo zastavené len z dôvodu, že došlo k zániku trestnosti činu, a to po vznesení obvinenia. Vychádzajúc z uvedeného, okresný súd dospel k záveru, že uznesenie o vznesení obvinenia nebolo možné posúdiť ako nezákonné, resp. nesúladne s objektívnym právom, ktoré by z tohto dôvodu bolo zrušené pre nezákonnosť (bod 20). Keďže nebola splnená podmienka nároku, preukázanie existencie nezákonného rozhodnutia, existoval bez ďalšieho dôvod žalobu zamietnuť ako nedôvodnú (bod 21).

2.2. Na základe odvolania sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 16 Co 138/2018-335 z 28. januára 2020 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“), ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Sťažovateľ namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Nestotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že uznesenie o vznesení obvinenia nie je nezákonným rozhodnutím preto, že trestné stíhanie bolo zastavené z dôvodu zániku trestnosti činu, pretože podľa sťažovateľa zastavenie trestného stíhania má rovnaký následok, ako keby došlo k zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia. Podľa jeho názoru zastavenie trestného stíhania zavinil žalovaný, čo nemôže predstavovať dôvod na zbavenie zodpovednosti. Krajský súd s poukazom na viaceré aplikovateľné závery vyslovené v rozhodnutiach vyšších súdnych autorít (pozri bod 16) konštatoval, že rozhodovacia prax považuje nenaplnenie predpokladu o spáchaní trestného činu obvineným za nevyhnutnú podmienku na vznik nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, táto podmienka je pritom splnená vždy, ak trestné stíhanie obvineného bolo zastavené z dôvodu, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, sa nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený (bod 17). V prípade premlčania trestného stíhania však nemožno hovoriť o nenaplnení predpokladu spáchania trestného činu, pretože tento dôvod zastavenia súvisí s plynutím času, ale nijako nespochybňuje spáchanie skutku majúceho znaky trestného činu obvineným (bod 17.1.). Ako dodal, ak sťažovateľ bol toho názoru, že trestné stíhanie bolo bez ohľadu na jeho premlčanie proti nemu vedené nedôvodne, mohol trvať na pokračovaní trestného stíhania a následne by dosiahol taký výsledok trestného konania, ktorý by mohol zakladať nárok (bod 17.2.). Keďže sťažovateľ nevyhlásil, že na prejednaní veci trvá, nebola splnená základná podmienka nároku, a to existencia nezákonného rozhodnutia (bod 19), preto potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny (bod 20).

2.3. Proti rozsudku odvolacieho súdu sťažovateľ podal dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) spočívajúceho v údajnej absencii riadneho odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, jeho nepredvídateľnosťou a svojvôľou a podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom formuloval dve otázky: 1.) či premlčanie trestného stíhania v štádiu po vznesení obvinenia vylučuje náhradu škody, ak obvinenie bolo vznesené počas účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), 2.) či obvinenému môže vzniknúť nárok na náhradu škody, ak mu bolo vznesené obvinenie počas účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., a trestné stíhanie neskončilo jeho odsúdením.

2.4. Dovolací súd v podstatnom k dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že sťažovateľ túto vadu namietal iba cez prizmu nesprávneho právneho posúdenia otázky nezákonnosti jemu vzneseného obvinenia, keď jeho trestné stíhanie bolo zastavené z dôvodu premlčania (bod 8). V súvislosti s namietaným nedostatočným odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu najvyšší súd poukázal na svoju skoršiu judikatúru, v zmysle ktorej nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 OSP, na ktoré nadviazalo zjednocujúce stanovisko R 2/2016, a po preskúmaní odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu konštatoval, že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nedáva podklad na tvrdenie sťažovateľa, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia rozhodnutia (bod 8.4.). K právnym otázkam sťažovateľa uviedol, že položené otázky už najvyšší súd riešil s poukazom na rozsudok najvyššieho súdu č. k. 1 Cdo 167/2016 z 23. júla 2018, ale vo vzťahu k zákonu č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone moci a o zmene a niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Konštatoval, že najvyšší súd už uznesením č. k. 6 Cdo 50/2019 z 29. apríla 2020 odmietol dovolanie sťažovateľa v inej veci, ktoré sa okrem totožnosti strán a podobného predmetu konania týkalo aj posúdenia rovnakej právnej otázky. Najvyšší súd odcitoval relevantnú časť odôvodnenia označeného uznesenia najvyššieho súdu a dodal, že toto uznesenie bolo aj predmetom ústavného prieskumu, pričom ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa uznesením č. k. III. ÚS 567/2021 zo 14. októbra 2021. Vychádzajúc z uvedeného, uzatvoril, že nastolená otázka bola už opakovane riešená, a to tak, že rozhodnutie o zastavení trestného stíhania z dôvodu jeho premlčania nemá rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre jeho nezákonnosť, a teda v okolnostiach vecí nie je naplnený základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. (bod 12).

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v sťažnosti argumentuje v prospech porušenia svojich práv napadnutým uznesením dovolacieho súdu, pričom odôvodnenie a závery dovolacieho súdu považuje za arbitrárne a nedostatočné. Svojím obsahom ide o totožnú argumentáciu, ktorú uplatnil už v priebehu konania pred všeobecnými súdmi, najmä však pred dovolacím súdom v rámci svojho dovolania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či dovolací súd dal dostatočné a ústavne konformné odpovede na relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu, ako aj tam uplatnenú argumentáciu.

5. Sťažnostná argumentácia, ako už bolo konštatované, bola v podstatných námietkach identická s dovolacou argumentáciou, na ktorú dovolací súd poskytol relevantné odpovede. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu odôvodnení rozhodnutí vo veci konajúcich súdov, považuje riešenie a výsledok sporu za spravodlivé, pričom na rozdiel od sťažovateľa považuje odôvodnenie

rozhodnutí všeobecných súdov za dostatočné, argumentačne konzistentné, rešpektujúce na vec dopadajúcu právnu úpravu v kontexte rozhodných skutočností.

6. Pokiaľ ide o vyhodnotenie namietanej arbitrárnosti odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu najvyšším súdom, ústavný súd konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu týkajúci sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia zakladajúceho tzv. inú vadu aj v kontexte záverov uvedených v rozhodnutí R 2/2016 bol opakovane predmetom kritiky zo strany ústavného súdu, pričom ho možno považovať za prekonaný už len z toho dôvodu, že sa viaže na iný procesný predpis, ktorý odlišným spôsobom koncipoval a klasifikoval vady spôsobilé byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom Civilný sporový poriadok tzv. inú vadu nepozná. Napriek uvedenému ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd riadne preskúmal odôvodnenie okresného súdu a krajského súdu a dospel k ústavne udržateľnému záveru o neexistencii namietanej vady.

7. Samotný právny záver najvyššieho súdu, že zastavenie trestného stíhania z dôvodu premlčania trestného stíhania nespĺňa požiadavku nezákonnosti rozhodnutia (uznesenia o vznesení obvinenia, pozn.), bol už predmetom posudzovania ústavným súdom v konaní o inej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, pričom ústavný súd túto sťažnosť sťažovateľa odmietol uznesením č. k. III. ÚS 567/2021 zo 14. októbra 2021. Ústavný súd v podrobnostiach odkazuje na jeho odôvodnenie.

8. Ústavný súd, vychádzajúc z uvedeného, dospel k záveru, že neexistuje relevantný súvis medzi namietanými právami sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces na jednej strane a napadnutým uznesením dovolacieho súdu na strane druhej. Na základe uvedeného sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

9. Sťažovateľ tiež namietal, že napadnutým uznesením dovolacieho súdu došlo k porušeniu jeho práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy. Ústavný súd k označenému právu uvádza, že predmetné právo, jeho rozsah a podmienky jeho uplatnenia sú dané zákonnou úpravou. Keďže odmietol tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich práv nedostatočným a arbitrárnym posúdením jeho nároku, konkrétne nesprávnou interpretáciou pojmu nezákonné rozhodnutie, uvedené nevyhnutne vedie ústavný súd k záveru o zjavnej neopodstatnenosti aj vo vzťahu k tomuto osobitnému právu podľa ústavy. Preto aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

10. V neposlednom rade sťažovateľ namietal, že bolo porušené jeho právo na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

11. Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu z ustanovenia čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky

nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom (III. ÚS 38/05, II. ÚS 99/2011).

12. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný prostriedok nápravy, ktorý aj využil podaním žaloby, odvolania, dovolania a ústavnej sťažnosti, a tak bola jeho právam poskytnutá ochrana jednak zo strany okresného súdu, krajského súdu aj najvyššieho súdu, ktoré sa žalobou, odvolaním a dovolaním sťažovateľa zaoberali a jeho súdny spor rozhodli, ale aj zo strany ústavného súdu. Ústavný súd preto konštatuje, že v predmetnej veci nezistil súvislosť medzi namietaným porušením ustanovenia čl. 13 dohovoru, ktorý upravuje právo na účinný prostriedok nápravy, a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, preto ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

13. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu